

**Rīgas Stradiņa universitāte
Psiholoģijas laboratorija
Testu un aptauju reģistrs**

1. Instrumenta nosaukums latviešu valodā, autora vārds uzvārds, adaptācijas vai izveides gads:
Attiecību kvalitātes skala, adaptēja Aleksis Lapiņš, 2022

2. Instrumenta nosaukums oriģinālvalodā (adaptētajam instrumentam), autora vārds uzvārds, izveides gads:

Relationship Quality (RQ) scale; *Chonody, Gabb, Killian, & Dunk-West, 2018*

3. Instrumenta vispārīgs raksturojums (ko mēra, cik un kādas skalas un jautājumi, atbilžu sniegšanas forma, atslēga jeb atbilžu interpretācija u.c.):

Pētījumā tika izmantota aptaujas "Attiecību kvalitāte" (Relationship Quality (RQ) scale; Chonody, Gabb, Killian, & Dunk-West, 2018) tulkotā versija latviešu valodā, tā ir pašnovērtējuma aptauja, kura sastāv no 9 pantiem. Respondentiem tiek lūgts uzmanīgi izlasīt katru pētījuma pantu un noteikt, cik lielā mērā viņi piekrīt katram no dotajiem pantiem, novērtējot to pēc Likerta tipa piecu punktu skalas no 1 (pilnība nepiekrītu) līdz 5 (pilnībā piekrītu). Jo augstāks ir attiecību kvalitātes aptaujas vidējais rādītājs, jo respondents augstāk vērtē savu attiecību kvalitāti.

4. Informācija par instrumenta lietošanas noteikumiem:

Latviskotā versija ir Psiholoģijas laboratorijas rīcībā, taču mūsu rīcībā nav informācijas par instrumenta izmantošanas nosacījumiem. Tādēļ lūdzam Jūs vērsties pie oriģināla autora ar lūgumu izmantot latviski adaptēto instrumentu sava darba vajadzībām. Rakstiski saņemtā atļauja ir jāiesūta Psiholoģijas laboratorijas testu un aptauju reģistra atbildīgajai kontaktpersonai (skat. reģistra web). Pēc tam, balstoties uz no oriģināla autora saņemto informāciju un Jūsu iesniegumu, izsniegsim Jums instrumentu.

Lūdzam salīdzināt izsniegto aptauju ar oriģināla aptauju, jo anketa iegūta no adaptācijas autores darba, un, iespējams, konkrētajai aptaujai pētījuma anketā pievienoti vēl citi instrumenti un/vai jautājumi, vai arī veikti citi iespējami pārveidojumi, tāpat iespējama pantu (jautājumu) skaita nesakritība vai neatbilstība, vai jebkuras citas izmaiņas.

5. Pamatinformācija par adaptētā vai izveidotā instrumenta psihometriskajiem rādītājiem (piem. Kronbaha alfas koeficients) un/vai izlases raksturojums:

Aptaujas "Attiecību kvalitāte" adaptētajā versijā piedalījās 200 respondenti, kuri tika ievākti ar sniega pikas metodi un atbilda iekļaušanas nosacījumiem, 64% no tiem bija sievietes ($n(\text{siev}) = 127$, jeb 64%) un 36% no visiem respondentiem bija vīrieši ($n(\text{vīr}) = 72$, jeb 36%). Respondentu sadalījums pēc vecuma: Vecuma grupā no 18-24 gadiem bija 165 respondenti, jeb 82,5% respondentu, 25 – 34 gadus veci – 20 respondenti, jeb 10% respondentu, 35 – 44 gadus veci – 11 respondenti, jeb 5,5% respondentu, 45-64 gadus veci bija 4 respondenti, jeb 2% respondentu. Vidējais vecums bija 23,52 gadi ($SD=12,72$). Apmēram 2.5% no visiem respondentiem identificējas kā seksuālā minoritāte (homoseksuāla vai biseksuāla seksuālā orientācija), gandrīz ceturtdaļa no visiem respondentiem atzīmeja, ka ir ateisti ($n(\text{ateisti}) = 24\%$), 13% atzīmēja, ka nepieder nevienai reliģijai, bet 6% atbildēja ka tic citām ticībām (Dabas ticības, Spirituālisma u.c.). 20.5% no visiem respondentiem ir iepazīšanās (Dating) stadijā, 18.5% ir attiecībās, bet nedzīvo kopā, 11.5% ir

precējušies, bet 2% ir civillaulībā. Kopējā izlase ir labi izglītota, vairākums no respondentiem ir ieguvuši vidējo izglītību (34%), šajos 34% iekļaujas arī respondenti, kuri pašlaik studē, kādā no augstākās izglītības iestādēm, 31.5% respondenti ir ar nepabeigtu augstāko izglītību un 18% respondentu ir ieguvuši bakalaura grādu. Nedaudz vairāk par pusi no respondentiem atzīmēja, ka viņu attiecību ilgums ir 1-5 gadi (51%), 33% ir attiecībās, kuras ir īsākas par 1 gadu, 9.5% ir attiecībās, kuras 24 ilgst 6-10 gadus, kā arī aptaujā piedalījās 96.5% latvieši un 3,5% krievu tautības respondenti. Pēc nodarbinātības: 73 respondenti, jeb 36% respondentu strādā pilnas slodzes darbu, 60 respondenti, jeb 30% respondentu bija pilnas vai pusslodzes studenti, 26 respondenti, jeb 13% respondentu strādā pusslodes darbu, 25 respondenti, jeb 12,5% respondentu bija nenodarbināti vai bezdarbnieki, 11 respondenti, jeb 5,5% respondentu studē un strādā, 3 respondenti, jeb 1,5% respondentu bija cita nodarbinātība (sporto un studē). 16 respondenti, jeb 8% respondentu apgalvoja, ka viņiem ir bērns/i, bet pārējie 184 respondenti, jeb 92% apgalvoja, ka viņiem nav bērns/i. Dalībnieki pētījumā tika aicināti 25 piedalīties ar sociālo tīklu starpniecību – aicinājums tika izveidots cilvēkiem, kuri ir patstāvīgās partnerattiecībās.

Iekšējās saskaņotības rādītājs oriģinālajai aptaujai ir (Kronbah $\alpha = 0.89$), bet aptaujas adaptētajai versijai ir (Krobah $\alpha = 0.91$), kas liecina par to, ka adaptētās aptaujas versijas iekšējā saskaņotība ir ļoti augsta un instruments mēra pazīmi, kam tas ir paredzēts un cieši saskan ar oriģinālās aptaujas iekšējās saskaņotības rādītāju.

Pēc iegūtajiem diskriminācijas indeksa rādītājiem var secināt, ka visiem pantiem, diskriminācijas indeksi ir pozitīvi un spēj diskriminēt respondentus pēc attiecīgās pazīmes. Gandrīz visu pantu diskriminācijas indeksi iekļaujas vēlamajās normās (0,20 līdz 0,80), panti, kuri neiekļāvās bija 2. pants (Šīs ir attiecības, par kādām es vienmēr esmu sapņojis/usi), kura diskriminācijas indekss bija 0,82, otrs pants, kurš neiekļāvās normās (0,20 līdz 0,80) bija 5. pants 28 (Mēs izbaudām viens otra sabiedrību), kura diskriminācijas indekss bija 0,87, kas norāda uz to, ka šie panti vislabāk diskriminē, jeb atdala respondentus ar augstu attiecību kvalitāti no respondentiem ar zemu attiecību kvalitāti. Pēc reakcijas indeksiem gandrīz visi panti iekļaujas vēlamajās robežās (1,8 līdz 4,2). Neiekļaujas 4. Pants (Es esmu pilnībā apņēmies/usies padarīt šīs attiecības veiksmīgas), kura reakcijas indekss bija 4,26; 5. Pants (Mēs izbaudām viens otra sabiedrību), kura reakcijas indekss bija 4,37 un 8. Pants (Man ar partneri kopā ir jautri), kura reakcijas indekss bija 4,50, šis liecina par to, ka respondentiem bija tendence uz šiem pantiem atbildēt ar augstāku rezultātu un, šajos pantos norādītās pazīmes, piemīt vairākumam no respondentiem.

Veicot izpētošo faktorālāzi, izmantojot galveno komponentu izdalīšanas metodi un varimaksa rotāciju, izveidojās divu komponentu struktūra. Astoni apgalvojumi, kuriem bija augsti faktoru svāri 1. faktorā, t. i., mēs izbaudām viens otra sabiedrību, es uzskatu savu partneri par savu radniecīgo dvēseli, mums ir kopīgas vērtības, man ar partneri kopā ir jautri, mans partneris parasti izjūt manas vajadzības, šīs ir attiecības, par kādām es vienmēr esmu sapņojis/usi, es esmu apmierināts/a ar mūsu attiecībām, es esmu pilnībā apņēmies/usies padarīt šīs attiecības veiksmīgas ir saistīti ar respondenta attiecību kvalitātes novērtēšanu dotajā brīdī. Divi apgalvojumi - laika gaitā mēs esam attālinājušies un es esmu pilnībā apņēmies/usies padarīt šīs attiecības veiksmīgas -, kuriem bija augsti faktoru svāri otrajā faktorā, kurš vairāk saistās ar attālināšanos no partnera un vēlmi nākotnē uzturēt un uzlabot attiecības.

Nemot vērā, ka autori, izstrādājot oriģinālo aptauju, ir paredzējuši viena faktora struktūru, tika veikta atkārtota izpētošā galveno komponentu analīze norādot, kā vēlamā, vienu faktoru (sk. 4. tabulu). Iegūtie rezultāti ļauj secināt, ka visi deviņi apgalvojumi veido viena komponenta struktūru, visiem apgalvojumiem ir augsti faktoru svāri, un modelis kopumā izskaidro 60,28% no respondentu atbilžu variācijas.

Informācija sagatavota RSU Psiholoģijas laboratorijā.

Ja Jums rodas jautājumi par šo aprakstu, interesē RSU adaptētie vai izveidotie instrumenti, to pieejamība, izmantošanas iespējas, kā arī rodas jebkuri jautājumi saistībā ar testu un aptauju reģistru, sazinieties ar Psiholoģijas laboratorijas testu un aptauju reģistra atbildīgo kontaktpersonu. Kontaktinformāciju meklējiet reģistra mājas lapā: <https://www.rsu.lv/psihologijas-laboratorija/testu-aptauju-registrs>